

ED-004

การประเมินความต้องการจำเป็นของการบริหารแบบมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา  
ของภาคีเครือข่ายทางการศึกษาของโรงเรียนชายขอบ จังหวัดเลย  
Need Assessment of Admonition in School Administration of Network  
Partners the Marginal School Under Loei Povine

บุญชัย จันทนา<sup>1,\*</sup>, สุนิสา วงศ์อารีย์<sup>2</sup> และ ธีระพล เพ็งจันทร์<sup>3</sup>

Boonchai Jantana<sup>1,\*</sup>, Sunisa Wongaree<sup>2</sup> and Teerapol Pennngchan<sup>3</sup>

<sup>1,2,3</sup>สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี

<sup>1,2,3</sup>Education Administration, Faculty of Education, UdonThani Rajabhat University

\*Corresponding author's e-mail: boon.jantana@gmail.com

### บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ ของการบริหารแบบมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาของภาคีเครือข่ายทางการศึกษาโรงเรียนชายขอบ จังหวัดเลย 2) ประเมินความต้องการจำเป็นของการบริหารแบบมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาของภาคีเครือข่ายทางการศึกษาโรงเรียนชายขอบ จังหวัดเลย ประชากร ได้แก่ ผู้บริหารและครูผู้สอน โรงเรียนชายขอบจังหวัดเลย จำนวน 6 อำเภอ ได้แก่ อำเภอปากชม อำเภอด่านซ้าย อำเภอ นาแห้ว อำเภอเชียงคาน อำเภอภูเรือ และอำเภอท่าลี่ จำนวน 847 คน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ จำนวน 267 คน กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางสำเร็จรูปเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.89 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และดัชนีความต้องการจำเป็น

ผลการวิจัย พบว่า

1. สภาพปัจจุบันของการบริหารแบบมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาของภาคีเครือข่ายทางการศึกษาโรงเรียนชายขอบ จังหวัดเลยในภาพรวมอยู่ในระดับมาก และสภาพที่พึงประสงค์ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด
2. ความต้องการจำเป็นของการบริหารแบบมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาของภาคีเครือข่ายทางการศึกษาโรงเรียนชายขอบ จังหวัดเลย เมื่อพิจารณาค่าดัชนีความต้องการจำเป็นจากมากไปหาน้อยดังนี้ ลำดับที่ 1 ด้านการบริหารทั่วไป ( $PNI_{\text{modified}} = 0.30$ ) ลำดับที่ 2 ด้านงบประมาณ ( $PNI_{\text{modified}} = 0.29$ ) ลำดับที่ 3 ด้านวิชาการ ( $PNI_{\text{modified}} = 0.28$ ) และลำดับที่ 4 ด้านการบริหารงานบุคคล ( $PNI_{\text{modified}} = 0.27$ )

**คำสำคัญ:** ความต้องการจำเป็น, การบริหารแบบมีส่วนร่วม, ภาคีเครือข่ายทางการศึกษา, โรงเรียนชายขอบ

## ABSTRACT

The purposes of this research were 1) to study the current conditions and the desirable conditions for participatory administration in school administration of network partners the marginal school under Loei Province 2) to study the necessary needs for participatory administration in school administration of network partners the marginal school under Loei Province. The sample group in this study was administrators and teachers the marginal school under Loei Province, totaling 6 districts include Pak Chom District, Dan Sai District, Na Haeo District, Chiang Khan District, Phu Ruea District and Tha Li District. The population was 847 administrators and teachers. The samples were 267 administrators and teachers, the sample size followed the table of Krejcie and Morgan. The research instrument was a questionnaire with a 5-level rating scale and its reliability was at 0.89. The statistics used for data analysis comprised percentage, mean, standard deviation and PNI<sub>modified</sub> index.

The research results were found that:

1. The current conditions for participatory administration in school administration of network partners the marginal school under Loei Province overall were high level and the desirable conditions overall were at the highest level.

2. Needs for participatory administration in school administration of network partners the marginal school under Loei Province, arranged by the needs were as follows: 1) The General administration (PNI<sub>modified</sub> = 0.30), 2) Budget management (PNI<sub>modified</sub> = 0.9) 3) Academic administration (PNI<sub>modified</sub> = 0.8) and 4) Personnel Management (PNI<sub>modified</sub> = 0.27).

**Keywords:** Needs Assessment, Participatory Administration, Educational Network Partners, Marginalized Schools

## บทนำ

การจัดการศึกษาให้ทั่วถึงถือได้ว่าเป็นเรื่องที่มีความสำคัญอย่างยิ่ง อันเป็นรากฐานสำคัญในการพัฒนาประเทศ ในทุกยุคทุกสมัย ประเทศไทยจึงได้ให้ความสำคัญของการจัดการศึกษาเป็นอย่างยิ่ง โดยมีนโยบายต่าง ๆ มากมาย เพื่อที่จะสามารถพัฒนาคนไทยให้ได้รับการศึกษาให้ได้มากที่สุด อย่างไรก็ตามบริบทของการจัดการศึกษานั้น ก็ยังทำให้การจัดการศึกษาเกิดความเหลื่อมล้ำอยู่ ส่งผลต่อการจัดการศึกษาของประเทศไทย ที่ทำให้เกิดความไม่เท่าเทียมกันด้วยปัจจัยหลายประการ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560

บัญญัติไว้เกี่ยวกับการศึกษามาตรา 58 ได้บัญญัติในเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนไว้โดยเฉพาะ โดยกำหนดให้รัฐส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายและวางแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมทั้งในระดับชาติ และระดับท้องถิ่น การมีส่วนร่วมของประชาชนในการตัดสินใจทางการเมือง การวางแผนพัฒนาทางเศรษฐกิจและสังคมรวมทั้งการจัดบริการสาธารณะการตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐทุกระดับ รวมทั้งส่งเสริมสนับสนุนการดำเนินการของกลุ่มประชาชนที่รวมตัวกันในลักษณะเครือข่ายทุกรูปแบบ ให้สามารถแสดงความคิดเห็น และเสนอความต้องการของชุมชนในพื้นที่ นอกจากนี้ได้กำหนดให้รัฐส่งเสริมและสนับสนุนการกระจายอำนาจ เพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ชุมชน องค์กรศาสนา และเอกชน จัดและมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา เพื่อพัฒนามาตรฐานคุณภาพการศึกษาให้เท่าเทียม และสอดคล้องกับแนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐในด้านการศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม ให้ดำเนินการจัดการศึกษาเป็นหลักในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ให้มีความรู้ความสามารถเป็นคนเก่ง คนดี และเป็นคนมีความสุข หลักการสำคัญคือให้การศึกษาเป็นการศึกษาตลอดชีวิตสำหรับประชาชนให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาสถานศึกษาที่จัดการศึกษาทุกระดับจึงต้องปฏิบัติตามโดยเปิดโอกาสให้ประชาชน ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ทั้งนี้เพราะเมื่อผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาย่อมจะช่วยขับเคลื่อนให้บริหารการจัดการศึกษาดำเนินตามความต้องการของผู้ปกครองและชุมชน ช่วยให้สถานศึกษาได้รับการยอมรับจากชุมชน ซึ่งส่งผลให้ผู้ปกครองและชุมชนสนับสนุนทรัพยากรทางการศึกษาและให้ความร่วมมือกับสถานศึกษาในการดำเนินงานด้วยความเต็มใจ โดยการมีส่วนร่วมในทุกขั้นตอน ประกอบด้วยการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ทั้งด้านวัตถุ สังคม และส่วนบุคคล ตลอดจนการมีส่วนร่วมในการประเมินผล จะส่งผลให้การดำเนินงานมีประสิทธิภาพการตอบสนองความต้องการการเรียนรู้ที่จะเกิดประโยชน์โดยตรงกับผู้เรียนต้องเปิดโอกาสให้ภาคประชาชนและ ชุมชนสามารถจัดกิจกรรมการเรียนรู้ได้เอง หรือมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ เนื่องจากการมีส่วนร่วมก่อให้เกิดกระบวนการทางสังคมที่สำคัญ คือการรวมตัวกันเป็นภาคีเครือข่ายความร่วมมือที่ช่วยเหลือเกื้อกูลซึ่งกันและกันในการดำเนินงานให้บรรลุวัตถุประสงค์การมีส่วนร่วมและเป็นภาคีเครือข่ายความร่วมมือ ทุกๆ ฝ่ายในสังคม (กระทรวงศึกษาธิการ, 2542)

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้กล่าวถึงโรงเรียนชายขอบว่าเป็นโรงเรียนที่มีพื้นที่ติดแนวชายแดน และสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้จัดการศึกษาให้กับนักเรียนที่อยู่บริเวณนั้นรวมทั้งขยายโอกาสทางการศึกษา โดยกลุ่มเป้าหมาย คือ เด็กไทยทุกคน โดยเฉพาะเด็กที่เรียนในโรงเรียนชายขอบทั่วประเทศ ซึ่งเป็นกลุ่มเด็กที่มีข้อจำกัดในการเข้าถึงโอกาสด้านต่าง ๆ เพื่อจะได้พัฒนาการจัดการศึกษาที่มีความชัดเจนมากยิ่งขึ้น โรงเรียนที่มีพื้นที่ติดแนวชายแดนยังพบปัญหาในการจัดการศึกษาให้นักเรียนชายขอบ ซึ่งข้อเสนอแนะเพื่อพัฒนาสถานศึกษาโรงเรียนชายขอบ สถานศึกษาควรเพิ่มศักยภาพของครูผู้สอนให้สามารถจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยฝึกทักษะกระบวนการคิดวิเคราะห์

การประเมินค่าความน่าเชื่อถือของข้อมูล รู้จักพัฒนาข้อดีข้อเสียความถูกต้อง ความผิด ระบุสาเหตุค้นหาคำตอบ เลือกริธีและมีปฏิภาณในการแก้ปัญหา และตัดสินใจได้อย่างถูกต้อง โดยจัดให้ครอบคลุมทุกชั้นเรียนและให้ความต่อเนื่อง มีการพัฒนาครูผู้สอน โดยการอบรมวิธีการสอนที่หลากหลาย ส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนเพื่อพัฒนาผู้เรียน รวมถึงการวัดและประเมินผลตามสภาพจริง และฝึกความมีระเบียบวินัยอย่างจริงจังและต่อเนื่อง ควรประสานหน่วยงานต้นสังกัดเข้ามาสนับสนุนในการพัฒนาและปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษาและพัฒนาครูให้มีศักยภาพในการวิจัยในชั้นเรียนให้สามารถวิจัย สื่อและการเรียนรู้ เพื่อนำผลวิจัยไปพัฒนาให้มากขึ้นและเป็นไปอย่างต่อเนื่อง รวมถึงเทคนิคการสอน โดยใช้โครงงานทั้งแบบแยกสาระการเรียนรู้และแบบบูรณาการ สถานศึกษาควรร่วมกับภาคีเครือข่ายทางการศึกษาในการกำหนดให้มีและใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นเข้ามาช่วย ส่งเสริมกิจกรรมการเรียนการสอน โดยเน้นให้มีกิจกรรมตามความถนัดตามความสนใจ เช่น ดนตรี อาชีพที่สนใจ กิจกรรมโครงงานให้มากขึ้น โดยให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการศึกษาอย่างเป็นรูปธรรม โดยเฉพาะแหล่งเรียนรู้ในชุมชน (สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ, 2563)

การจัดการศึกษาของจังหวัดเลย โดยมีสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดเลย ซึ่งเกิดขึ้นตามคำสั่งหัวหน้า คณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ 19/2560 เรื่อง การปฏิรูปการศึกษาในภูมิภาคของกระทรวงศึกษาธิการ ข้อที่ 11 ได้กำหนดให้มีสำนักงานศึกษาธิการจังหวัด เพื่อปฏิบัติภารกิจของกระทรวงศึกษาธิการ เกี่ยวกับการ บริหารและการจัดการศึกษาตามที่กฎหมายกำหนด การปฏิบัติราชการตามอำนาจหน้าที่ นโยบายและ ยุทธศาสตร์ของส่วนราชการต่าง ๆ ที่มอบหมายและให้อำนาจหน้าที่ในเขตจังหวัด สำนักงานศึกษาธิการ จังหวัดเลย จึงมีภารกิจหลักในการดำเนินงานของกระทรวงศึกษาธิการ คือ ให้มีการจัดทำแผนพัฒนาการศึกษา และขับเคลื่อนลงสู่แผนปฏิบัติการประจำปี เพื่อใช้แผนเป็นเครื่องมือในการขับเคลื่อนภารกิจของ กระทรวงศึกษาธิการเกี่ยวกับการบริหารและการจัดการศึกษา การส่งเสริมสนับสนุนการจัดการศึกษาทุกระดับ และทุกประเภท การประสานและส่งเสริมการบริหารจัดการศึกษาของหน่วยงานทางการศึกษาในพื้นที่ และเกิด กระบวนการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดเลยจึงได้มีการสนองนโยบายของ กระทรวงศึกษาธิการ ในด้านจัดการศึกษาของโรงเรียนที่มีพื้นที่ติดกับประเทศเพื่อนบ้าน ที่สภาพการจัดการศึกษาไม่เอื้อต่อการจัดการเรียนการสอนเท่ากับพื้นที่เขตเมืองส่งผลให้เกิดความเหลื่อมล้ำในการจัดการศึกษาจำเป็นต้องมีแนวทางการพัฒนาโรงเรียนในเขตพื้นที่ชายขอบให้สามารถจัดการศึกษาได้อย่างมีคุณภาพให้นักเรียน นักศึกษา และประชาชน สถานศึกษาในพื้นที่ชายแดนได้รับการศึกษาอย่างทั่วถึง มีคุณภาพ มีทักษะอาชีพ และมีคุณภาพชีวิตที่ดีต่อไป (สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ, 2563)

จากเหตุผลที่ได้กล่าวมาข้างต้นจะเห็นว่าการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษาของ โรงเรียนชายขอบให้ประสบผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ ผู้บริหารสถานศึกษาจึงเป็นบุคคลที่มีความสำคัญอย่างยิ่งที่จะเป็นกลไกสำคัญหนึ่งที่จะประสานและขับเคลื่อนระบบการพัฒนาองค์กรให้ก้าวหน้าโดยการนำพาบุคลากร และภาคีเครือข่ายทางการศึกษาให้ร่วมมือการปฏิบัติหน้าที่อย่างเต็มศักยภาพและทุกฝ่ายมีส่วนร่วมใน

การเสนอความคิดเห็นต่อผู้บริหารสถานศึกษา เพื่อให้การบริหารมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาความต้องการจำเป็นของการบริหารแบบมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาของภาคีเครือข่ายทางการศึกษาโรงเรียนชายขอบ จังหวัดเลย ซึ่งเป็นปัจจัยที่มี ความสำคัญที่สามารถเป็นเครื่องมือสนับสนุนและผลักดันให้การดำเนินงานการจัดการศึกษาในสถานศึกษาพื้นที่ชายขอบ จังหวัดเลย บรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายในการจัดการศึกษา โดยคำนึงถึงการมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่ายในการบริหารสถานศึกษาให้เกิดผลสูงสุดแก่องค์กรการศึกษาต่อไป

### วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ ของการบริหารแบบมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาของภาคีเครือข่ายทางการศึกษาโรงเรียนชายขอบ จังหวัดเลย
2. เพื่อประเมินความต้องการจำเป็นของการบริหารแบบมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาของภาคีเครือข่ายทางการศึกษาโรงเรียนชายขอบ จังหวัดเลย

### กรอบแนวคิดการวิจัย



ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

## วิธีดำเนินการวิจัย

### ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหาร และครูผู้สอน ที่ปฏิบัติงานโรงเรียนชายขอบจังหวัดเลย จำนวน 6 อำเภอ ได้แก่ อำเภอปากชม อำเภอด่านซ้าย อำเภอนาแห้ว อำเภอเชียงคาน อำเภอภูเรือ และอำเภอท่าลี่ จำนวน 847 คน โดยจำแนกเป็น ผู้บริหาร 31 คน ครูผู้สอน 816 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารและครูผู้สอน โรงเรียนชายขอบจังหวัดเลย จำนวน 6 อำเภอ ได้แก่ อำเภอปากชม อำเภอด่านซ้าย อำเภอนาแห้ว อำเภอเชียงคาน อำเภอภูเรือ และอำเภอท่าลี่ ปีการศึกษา 2565 ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 267 คน โดยผู้วิจัยได้ดำเนินการเพื่อให้ได้กลุ่มตัวอย่าง ดังนี้

- 1) สํารวจข้อมูลประชากรของผู้บริหาร และครูผู้สอน
- 2) กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางสำเร็จรูปเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970)
- 3) แยกออกเป็น 2 กลุ่ม ประกอบด้วย ผู้บริหาร และครูผู้สอน
- 4) กำหนดสัดส่วนของตำแหน่งโดยการเทียบบัญญัติไตรยางศ์
- 5) ทำการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) ตามตำแหน่งการทำงาน และทำการสุ่มโดยวิธีจับสลากแบบไม่ใส่คืน ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างครูผู้สอนโรงเรียนชายขอบจังหวัดเลย

ตำแหน่ง	จำนวนประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
1. ผู้บริหาร	31	11
2. ครูผู้สอน	816	256
รวม	847	267

### เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยใช้แบบสอบถามในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยแบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งเป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ วุฒิการศึกษา ตำแหน่ง และประสบการณ์การทำงาน ซึ่งมีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารแบบมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาของภาคีเครือข่ายทางการศึกษาโรงเรียนชายขอบ จังหวัดเลย ที่ผู้วิจัยได้

สัจเคราะห์ขึ้น มีลักษณะเป็นมาตราประมาณค่า (Rating Scales) โดยกำหนดตามวิธีของลิเคิร์ต (Likert Scale) ข้อคำถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า โดยกำหนดตามวิธีของลิเคิร์ต (Likert Scale) (บุญชม ศรีสะอาด, 2553) แบ่งเป็น 5 ระดับ ได้แก่ (5) มากที่สุด (4) มาก (3) ปานกลาง (2) น้อย และ (1) น้อยที่สุด

### วิธีรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง โดยมีขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ผู้วิจัยขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานีถึงผู้บริหารสถานศึกษาและครูเพื่อขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูลในการทำวิทยานิพนธ์
2. ผู้วิจัยจัดส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์ไปยังโรงเรียนของครูที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง เพื่อขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม โดยกำหนดขอรับแบบสอบถามคืนภายใน 2 สัปดาห์ ในกรณีที่ได้รับแบบสอบถามไม่ครบตามจำนวนที่จัดส่งไป ผู้วิจัยจะโทรศัพท์ติดต่อ ประสานงานกับผู้บริหารสถานศึกษานั้นโดยตรงแบบสอบถามทั้งหมด 267 ฉบับ ได้รับคืน 267 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100
3. เมื่อได้แบบสอบถามคืนครบ 267 ฉบับตามที่กำหนด ผู้วิจัยรวบรวมแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาทั้งหมดมาตรวจสอบความสมบูรณ์ของข้อมูล แล้วนำแบบสอบถามที่ตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์แล้วไปทำการคำนวณโดยเครื่องคอมพิวเตอร์เพื่อหาค่าสถิติ

### สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูล ตามรายละเอียด ดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลแบบสอบถามตอนที่ 1 สอบถามเกี่ยวกับสภาพทั่วไป ได้แก่ เพศ อายุ วุฒิการศึกษาสูงสุด ตำแหน่งงานปัจจุบัน ประสบการณ์ นำข้อมูลมาแจกแจงความถี่ และหาร้อยละ นำเสนอในรูปแบบตารางประกอบคำบรรยาย
2. วิเคราะห์ข้อมูลแบบสอบถามตอนที่ 2 ซึ่งเป็นข้อมูลเกี่ยวกับเกี่ยวกับสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารแบบมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาของภาคีเครือข่ายทางการศึกษาโรงเรียนชายขอบ จังหวัดเลย วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ทั้งโดยรวมและรายละเอียดย่อย โดยมีเกณฑ์การแปลผลค่าเฉลี่ย (บุญชม ศรีสะอาด, 2556) ดังนี้ ค่าเฉลี่ย 4.51-5.00 หมายถึง มากที่สุด ค่าเฉลี่ย 3.51-4.50 หมายถึง มาก ค่าเฉลี่ย 2.51-3.50 หมายถึง ปานกลาง ค่าเฉลี่ย 1.51-2.50 หมายถึง น้อย และค่าเฉลี่ย 1.00-1.50 หมายถึง น้อยที่สุด
3. นำข้อมูลที่ได้จากการตอบแบบสอบถามตอนที่ 2 เกี่ยวกับสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารแบบมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาของภาคีเครือข่ายทางการศึกษาโรงเรียนชายขอบ จังหวัดเลย มาวิเคราะห์ความต้องการจำเป็น เพื่อวิเคราะห์สาเหตุที่นำไปสู่การเกิดความต้องการจำเป็นนั้น ๆ โดยการใช้อยู่สูตร  $PNI_{modified} = (I-D)/D$  (สุวิมล ว่องวานิช, 2558)

### สรุปผลการวิจัย

1. ผลการวิเคราะห์สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของการบริหารแบบมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาของภาคีเครือข่ายทางการศึกษาโรงเรียนชายขอบ จังหวัดเลย ดังตารางที่ 2

**ตารางที่ 2** ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และต้องการจำเป็นของการบริหารแบบมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาของภาคีเครือข่ายทางการศึกษาโรงเรียนชายขอบ จังหวัดเลย โดยภาพรวม

การบริหารแบบมีส่วนร่วม ในการบริหารสถานศึกษา	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. ด้านวิชาการ	3.71	1.21	มาก	4.74	0.63	มากที่สุด
2. ด้านงบประมาณ	3.67	1.23	มาก	4.73	0.70	มากที่สุด
3. ด้านการบริหารงานบุคคล	3.69	1.24	มาก	4.69	0.69	มากที่สุด
4. ด้านการบริหารทั่วไป	3.66	1.25	มาก	4.72	0.63	มากที่สุด
<b>ค่าเฉลี่ย</b>	<b>3.68</b>	<b>1.23</b>	<b>มาก</b>	<b>4.72</b>	<b>0.65</b>	<b>มากที่สุด</b>

จากตารางที่ 2 พบว่าสภาพปัจจุบันการบริหารแบบมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาของภาคีเครือข่ายทางการศึกษาโรงเรียนชายขอบ จังหวัดเลย ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ( $\bar{X} = 3.68$ , S.D. = 1.23) เมื่อพิจารณาแต่ละองค์ประกอบโดยเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปน้อย ได้ดังนี้ ลำดับที่ 1 ด้านวิชาการ อยู่ในระดับมาก ( $\bar{X} = 3.71$ , S.D. = 1.21) ลำดับที่ 2 ด้านการบริหารงานบุคคล อยู่ในระดับมาก ( $\bar{X} = 3.69$ , S.D. = 1.24) ลำดับที่ 3 ด้านงบประมาณ อยู่ในระดับมาก ( $\bar{X} = 3.67$ , S.D. = 1.23) และลำดับที่ 4 ด้านการบริหารทั่วไป อยู่ในระดับมาก ( $\bar{X} = 3.66$ , S.D. = 1.25)

สภาพที่พึงประสงค์ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ( $\bar{X} = 4.72$ , S.D. = 0.65) เรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปน้อย ได้ดังนี้ ลำดับที่ 1 ด้านวิชาการ อยู่ในระดับมากที่สุด ( $\bar{X} = 4.74$ , S.D. = 0.63) ลำดับที่ 2 ด้านงบประมาณ อยู่ในระดับมากที่สุด ( $\bar{X} = 4.73$ , S.D. = 0.70) ลำดับที่ 3 ด้านการบริหารทั่วไป อยู่ในระดับมากที่สุด ( $\bar{X} = 4.72$ , S.D. = 0.63) และลำดับที่ 4 ด้านการบริหารงานบุคคล อยู่ในระดับมากที่สุด ( $\bar{X} = 4.69$ , S.D. = 0.69)



2. ผลการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นของการบริหารแบบมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาของภาคีเครือข่ายทางการศึกษาโรงเรียนชายขอบ จังหวัดเลย ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ค่าเฉลี่ยความต้องการจำเป็นของการบริหารแบบมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาของภาคีเครือข่ายทางการศึกษาโรงเรียนชายขอบ จังหวัดเลย โดยภาพรวม

การบริหารแบบมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษา	ความต้องการจำเป็น	
	PNI	ลำดับ
1. ด้านวิชาการ	0.28	3
2. ด้านงบประมาณ	0.29	2
3. ด้านการบริหารงานบุคคล	0.27	4
4. ด้านการบริหารทั่วไป	0.30	1
<b>ค่าเฉลี่ย</b>	<b>0.29</b>	-

จากตารางที่ 3 พบว่าความต้องการจำเป็นของการบริหารแบบมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาของภาคีเครือข่ายทางการศึกษาโรงเรียนชายขอบ จังหวัดเลย ในภาพรวมเท่ากับ 0.29 เมื่อพิจารณาความต้องการจำเป็นจากมากไปหาน้อยดังนี้ ลำดับที่ 1 ด้านการบริหารทั่วไป ( $PNI_{modified} = 0.30$ ) ลำดับที่ 2 ด้านงบประมาณ ( $PNI_{modified} = 0.29$ ) ลำดับที่ 3 ด้านวิชาการ ( $PNI_{modified} = 0.28$ ) และลำดับที่ 4 ด้านการบริหารงานบุคคล ( $PNI_{modified} = 0.27$ )

### อภิปรายผลการวิจัย

การศึกษาวิจัย เรื่อง ความต้องการจำเป็นของการบริหารแบบมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาของภาคีเครือข่ายทางการศึกษาโรงเรียนชายขอบ จังหวัดเลย อภิปรายผลวิจัยได้ดังนี้

ผลการศึกษาสภาพปัจจุบันของการบริหารแบบมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาของภาคีเครือข่ายทางการศึกษาโรงเรียนชายขอบ จังหวัดเลย พบว่าภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาแต่ละองค์ประกอบโดยเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปน้อย ได้ดังนี้ ลำดับที่ 1 ด้านวิชาการ อยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของยงยุทธ บัวสาย (2556) ที่ได้ศึกษาเรื่องการศึกษาค้นคว้าสภาพ ปัญหา แนวทางการแก้ไขและพัฒนาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 6 พบว่า สภาพการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็ก ภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.75 เมื่อพิจารณารายด้านอยู่ในระดับมากที่สุดทั้ง 4 โดยด้านการบริหารวิชาการอยู่ใน

ลำดับที่ 1 เช่นเดียวกับงานวิจัยของเฉลิมพล จันดา (2560) ที่ได้ทำการวิจัย การพัฒนาแนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วมสำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 พบว่า สภาพปัจจุบันการมีส่วนร่วมในการบริหารสำหรับสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมากเรียงลำดับคะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับ ได้แก่ ด้านการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วม ด้านการบริหารงานบริหารทั่วไปแบบมีส่วนร่วม และด้านการบริหารงานบุคคลแบบมีส่วนร่วม ลำดับที่ 2 ด้านการบริหารงานบุคคล อยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ จิรายุ พรหมจักร (2559) ได้ศึกษาสภาพปัจจุบันการบริหารแบบมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานองบัวลำภู เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านการบริหารงานบุคคลอยู่ในระดับมาก ลำดับที่ 3 ด้านงบประมาณ อยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของยงยุทธ บัวสาย (2556) ที่ได้ศึกษาเรื่องการศึกษา ค้นคว้าสภาพ ปัญหา แนวทางการแก้ไขและพัฒนาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 6 พบว่า สภาพการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็ก ภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.75 เมื่อพิจารณารายด้านอยู่ในระดับมากที่สุด 4 ด้าน โดยด้านการบริหารงบประมาณและอยู่ในระดับมากที่สุด และลำดับที่ 4 ด้านการบริหารทั่วไป อยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ จิรายุ พรหมจักร (2559) ได้ศึกษาสภาพปัจจุบันการบริหารแบบมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานองบัวลำภู เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่าด้านการบริหารงานทั่วไปอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากภาคีเครือข่ายเล็งเห็นความสำคัญของการพัฒนาแหล่งการเรียนรู้ในโรงเรียน และนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาบูรณาการในการจัดการเรียนการสอน แต่ยังคงขาดความรู้ความเข้าใจในการให้ข้อเสนอแนะต่อการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียน

ผลการศึกษาสภาพที่พึงประสงค์การบริหารแบบมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาของภาคีเครือข่ายทางการศึกษาโรงเรียนชายขอบ จังหวัดเลย ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาแต่ละองค์ประกอบ โดยเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปน้อย ได้ดังนี้ ลำดับที่ 1 ด้านวิชาการ อยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้เนื่องจากสถานศึกษามีความคาดหวังให้ภาคีเครือข่ายได้เข้ามามีส่วนร่วมในการให้ข้อเสนอแนะในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา กำหนดเป้าหมายในการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน สนับสนุน จัดหาวัสดุ อุปกรณ์ที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอนเพื่อให้ให้นักเรียนได้เรียนรู้อย่างเต็มศักยภาพ สอดคล้องกับงานวิจัยของพิกรี แก้วนวน (2560) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารงานโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดปัตตานี พบว่า ระดับการมีส่วนร่วมในการบริหารงานโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดปัตตานีโดยรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านบริหารวิชาการ ด้านบริหารงบประมาณ ด้านบริหารบุคคล และด้านบริหารทั่วไป อยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของ เฉลิมพล จันดา (2560)

ที่ได้ทำการวิจัยการพัฒนาแนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วมสำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 พบว่า สภาพที่พึงประสงค์การมีส่วนร่วมในการบริหารสำหรับสถานศึกษา โดยรวม อยู่ในระดับมากที่สุด เรียงลำดับคะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับ ได้แก่ด้านการบริหารงานบริหารทั่วไป แบบมีส่วนร่วม ด้านการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมและด้านการบริหารงานบุคคลแบบมีส่วนร่วม และ สอดคล้องกับงานวิจัยของ จันทรธิวา โสภกา (2560) ได้ทำการวิจัย การพัฒนาแนวทางการมีส่วนร่วมของชุมชนใน การจัดการศึกษาของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศงขลา เขต 3 พบว่า สภาพที่ พึงประสงค์ของการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาของสถานศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับ มากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านโดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยตามลำดับ ดังนี้ คือ ข้อที่มีระดับความต้องการ สูงสุด คือ การมีส่วนร่วมในงานงบประมาณ รองลงมาคือ การมีส่วนร่วมในงานบริหารงานบุคคล การมีส่วนร่วม ในงานบริหารทั่วไป และข้อที่มีระดับความต้องการน้อยที่สุด คือ การมีส่วนร่วมด้านวิชาการ และสอดคล้องกับ งานวิจัยจิรวรรณ เอียดชุม (2562) ศึกษาการพัฒนารูปแบบการบริหารแบบภาคีเครือข่ายความร่วมมือ ทางวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กในอำเภอเคียนซา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 3 พบว่า 1) ผลการศึกษาสภาพปัญหาการดำเนินงานทางวิชาการของโรงเรียน ประถมศึกษาขนาดเล็กในอำเภอเคียนซา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 3 พบว่าโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้มีปัญหามากที่สุด รองลงมาคือด้านการวัดประเมินผล และด้านการบริหารหลักสูตรมีปัญหาน้อยที่สุด

ผลการศึกษาความต้องการจำเป็นของการบริหารแบบมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาของภาคี เครือข่ายทางการศึกษาโรงเรียนชายขอบ จังหวัดเลย พบว่าความต้องการจำเป็น ลำดับที่ 1 ด้านการบริหารทั่วไป ลำดับที่ 2 ด้านการบริหารงบประมาณ ลำดับที่ 3 ด้านการบริหารวิชาการ และลำดับที่ 4 ด้านการบริหารงาน บุคคล เนื่องจากโรงเรียนชายขอบในพื้นที่จังหวัดเลยเป็นโรงเรียนขนาดเล็กที่ตั้งอยู่บนพื้นที่ติดต่อกับประเทศ เพื่อบ้าน จึงจำเป็นต้องอย่างยิ่งที่จะต้องมีความร่วมมือกันระหว่างภาคีเครือข่ายในการกำกับติดตามการป้องกัน ความปลอดภัยของนักเรียนจากสารเสพติด ตลอดจนปรับปรุงอาคาร สถานที่ภายในโรงเรียนให้มีความปลอดภัย ไม่ให้เป็นจุดล่อแหลม และด้วยโรงเรียนส่วนใหญ่ที่ตั้งอยู่ชายขอบเป็นโรงเรียนขนาดเล็กจึงทำ ให้งบประมาณมีอย่างจำกัดไม่เพียงพอสำหรับการปรับปรุงอาคารสถานที่ และสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อ การเรียนรู้สอดคล้องกับ (อักรนัย ขวัญอยู่, 2558) แนวทางการแก้ปัญหาขนาดเล็กโรงเรียนแต่ละแห่ง ได้รับ งบประมาณจากรัฐบาลคิดเป็นรายหัวนักเรียน ซึ่งการจัดสรรงบประมาณในลักษณะดังกล่าวส่งผลให้โรงเรียน ขนาดเล็กที่มีนักเรียนน้อยตกอยู่ในสถานะที่เสียเปรียบ กล่าวคือ ได้รับงบประมาณน้อยกว่าโรงเรียนขนาดใหญ่ และมีนักเรียนมากกว่าเป็นผลให้โรงเรียนขนาดเล็กมีทรัพยากรไม่เพียงพอต่อความต้องการ

## ข้อเสนอแนะ

### 1. ข้อเสนอแนะที่ได้รับจากการวิจัย

1.1 ผลการศึกษาสภาพปัจจุบันพบว่าสภาพปัจจุบันของการบริหารแบบมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาของภาคีเครือข่ายทางการศึกษาโรงเรียนชายขอบ จังหวัดเลย ด้านวิชาการ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ดังนั้นจึงควรมีแนวทางการปฏิบัติที่เป็นรูปธรรมเพื่อเป็นแนวทางให้กับสถานศึกษาอื่น ๆ

1.2 ผลการศึกษาวิจัยครั้งนี้ พบว่า ความต้องการจำเป็นของการบริหารแบบมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาของภาคีเครือข่ายทางการศึกษาโรงเรียนชายขอบ จังหวัดเลย ด้านการบริหารทั่วไปมีความต้องการจำเป็นที่ต้องได้รับการพัฒนามากที่สุด ดังนั้น จึงควรให้ความสำคัญเป็นอันดับต้น ๆ ในการพัฒนา

### 2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารแบบมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาของภาคีเครือข่ายทางการศึกษาโรงเรียนชายขอบ จังหวัดเลย

2.2 ควรศึกษาศึกษาแนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาของภาคีเครือข่ายทางการศึกษาโรงเรียนชายขอบ จังหวัดเลย ระหว่างโรงเรียนขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ เพราะสถานศึกษาแต่ละขนาดมีปัจจัยในการบริหารที่แตกต่างกัน

2.3 ควรศึกษาความพึงพอใจของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียต่อการปฏิบัติหน้าที่ของการมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่าย

## เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. (2546). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติพุทธศักราช 2542 แก้ไขเพิ่มเติม

(ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2545. กรุงเทพฯ.

กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม(ฉบับที่ 2)

พ.ศ.2545. ชุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.

จันทร์ธิดา โสภกา. (2560). การพัฒนาแนวทางการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาของ สถานศึกษา

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3. [วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษา  
มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม].

จิราวรรณ เอียดชุม. (2562). การพัฒนารูปแบบการบริหารแบบภาคีเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการ

ของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กในอำเภอเคียนซา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

ประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 3. [วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหาร  
การศึกษา, มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี].

- จิรายุ พรหมจักร. (2559). การพัฒนาแนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษา  
ขั้นพื้นฐานสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู  
เขต 2. *วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม*, 10(1), 58.
- เฉลิมพล จันดา. (2560). การพัฒนาแนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วมสำหรับสถานศึกษาสังกัด  
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25. [วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต  
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม].
- บุญชม ศรีสะอาด. (2554). *การวิจัยเบื้องต้น*. บริษัท สุวีริยาสาส์น จำกัด.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2556). *วิธีการทางสถิติสำหรับการวิจัย เล่ม 1*. (พิมพ์ครั้งที่ 5). สุวีริยาสาส์น.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2560). *การวิจัยเบื้องต้น*. สุวีริยาสาส์น.
- พิกรี แก้วนวล. (2560). การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารงานโรงเรียน  
ขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดปัตตานี.  
[วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน,  
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์].
- ยงยุทธ บัวสาย. (2556). *สภาพ ปัญหา แนวทางการแก้ไขและพัฒนาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัด  
การศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 6*.  
[วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม].
- สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ. (2563). *รวมกฎหมายเพื่อการบริหารการศึกษา*. โรงพิมพ์  
อักษรไทย (น.ส.พ. ฟ้ามืองไทย).
- สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ. (2560). *แผนพัฒนาการศึกษาพื้นที่ชายแดน (พ.ศ. 2560 - 2564)*.  
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- สุวิมล ว่องวานิช. (2558). *การวิจัยประเมินความต้องการจำเป็น*. สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์  
มหาวิทยาลัย.
- อัคนัย ขวัญอยู่. (2558). *แนวทางแก้ไขปัญหาโรงเรียนขนาดเล็ก*. รายงานทีดีอาร์ไอ ฉบับที่ 113 มีนาคม  
2558. เอกสารอัดสำเนา.
- Krejcie, R.V., & D.W. Morgan. (1970). “Determining Sample Size for Research Activities”.  
*Educational and Psychological Measurement*. 30(3), 608 – 609.